

Українська мова та література

Косенко Ю.Г.

викладач кафедри іноземних мов,

Сумський національний аграрний університет

НЕТРАДИЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ ІННОВАЦІЙНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті розглядається нетрадиційний підхід до вивчення української мови як іноземної із залученням інноваційних комп'ютерних технологій. порушено проблему відбору навчального матеріалу, який використовується на комп'ютерних носіях та мережі Інтернет. Проаналізовано доцільність використання соціальних мереж під час навчання іноземних громадян української мови.

Ключові слова: інформаційно-комп'ютерні технології, пошукова система, режим *on-line*, соціальна мережа.

XXI століття – це вік цифрових технологій. Стрімкий темп розвитку комп'ютерних технологій зробив певні корективи навіть під час вивчення іноземних мов. Відомо, що за кордоном уже не уявляють жодне заняття без залучення інноваційних комп'ютерних технологій (ІКТ). В Україні протягом останніх років теж з'явилася тенденція до впровадження ІКТ під час вивчення як іноземних мов, так і української.

До сучасних інформаційно-комунікаційних технологій навчання належать: інтернет-технології, мультимедійні програмні засоби, офісне та спеціалізоване програмне забезпечення, електронні посібники та підручники, системи дистанційного навчання.

Технічні засоби дозволяють викладачу-україністу краще подати навчальний матеріал, зробити його більш цікавим, швидко перевірити знання іноземних студентів та збільшити їхній інтерес до навчання.

За допомогою комп'ютера вивчати іноземну мову легше, ніж за допомогою традиційних навчально-методичних комплексів, адже він поєднує в собі можливості книги, аудіо та відео, а за наявності доступу до мережі інтернет що є джерелом потрібної інформації. У комп'ютері, на відміну від традиційних засобів навчання, матеріал подається за допомогою аудіо, відео й анімації, що значно полегшує його сприйняття та засвоєння.

Комп'ютер – це не просто засіб навчальної діяльності, не заміник традиційних підручників, а засіб, який розширює можливості навчальної діяльності викладача, здатний зробити процес навчання цікавішим, а його результат кращим.

Використання смартфонів на заняттях української мови як іноземної допомагає формувати граматичні та лексичні навички. Ці девайси сприяють формуванню усіх видів мовленнєвої діяльності. За допомогою їх також можна контролювати сформованість отриманих навичок іноземних студентів.

Використання відео під час вивчення української мови як іноземної збільшує ефективність засвоєння нової мови, оскільки саме через органи зору та слуху людина отримує велику частину інформації про навколишній світ. Такі види діяльності урізноманітнюють заняття.

Вивчення української мови як іноземної на просунутому етапі особливо потребує запровадження у навчальний процес ІКТ. Використання іноземної мови неможливе без роботи з текстом як однієї з головних навчально-методичних одиниць. Під час відбору текстів потрібно враховувати, що будь-який з них є основою для розвитку мовних і комунікативних навичок та умінь.

Пропонуємо наступні завдання з текстом за допомогою аудіо, відео й анімації. Такі заняття мають проводитися у спеціально обладнаних аудиторіях, у яких кожен студент має окремий стіл із комп'ютером та усіма необхідними

технічними засобами для прослуховування аудіотексту. Викладач пояснює правила виконання завдання іноземним студентам. Їхня мета – після двох разів прослуховування аудіотексту виконати правильно тести. Не менш цікавими вправами з аудіотекстом також є: дописати пропущені слова у тексті із запропонованих варіантів; відповісти на питання, використовуючи не більше 6 слів. Така робота сприяє швидкому запам'ятовуванню слів та вмінню вступати в комунікацію.

«Зауважимо, що сприйняття тексту відбувається на декількох рівнях: спочатку студент сприймає знакову форму тексту, потім переходить до рівня розуміння значення окремих висловів, від нього – до рівня сприйняття тексту як цілісної структури» [2, с. 5].

Аутентичні тексти допомагають формувати навички та вміння читання, сприяють поповненню словникового запасу. Соціальні мережі, електронна пошта, *Skype*, *Viber* та ін. дають можливість спілкування з реальними носіями мови, що важливо для практики спілкування.

Ілюстрація завжди сприймається із цікавістю іноземцями. Тому, рекомендуємо викладачу на занятті роздати або відкрити на екрані монітору одразу 2 малюнок. Завдання для іноземних громадян полягає у тому, щоб кожен студент висловив свою думку щодо побаченого та визначив, який малюнок сподобався йому більше та обґрунтував свою відповідь. Наприклад, куди б він поїхав відпочивати на море чи у гори, яким видом транспорту скористався б, обираючи між літаком або потягом. Такий вид роботи спонукає до комунікації іноземних студентів.

Уміння правильно писати на початковому етапі вивчення української мови завжди викликає труднощі у студентів-іноземців. Протягом усього курсу української мови викладач може запропонувати іноземцям надсилати листи на електронну пошту або *Viber*, побажання або запитання, на які він відповідає та виправляє помилки, зроблені студентами. Спілкування, у такий спосіб, дає

змогу іноземцям вільно вступати у комунікацію, а викладачу простежувати динаміку засвоєння навчального матеріалу.

Бути постійно он-лайн це вимога часу і тому викладачу потрібно звикати до того, що іноземні студенти прагнуть до нового та цікавого, тому потрібно шукати завжди різноманітні завдання та пропонувати поруч з традиційним підходом вивчення української мови також – нетрадиційний. Наприклад, можна запропонувати спочатку усно познайомитися студентам один з одним, а потім дати завдання написати есе про те, як вони познайомилися та відправити електронною поштою.

Мультимедійні можливості сучасних мобільних пристроїв дають можливість прослуховувати іноземну мову, адаптувати її згідно зі своїм рівнем сприйняття, а також регулюючи швидкість, розбиваючи фрази на окремі лексеми, паралельно зіставляючи вимову і написання слів. Інтерактивність сприяє більш інтенсивній участі в процесі вивчення самого іноземного студента, що підвищує ефективність сприйняття навчального матеріалу.

На просунутому етапі студенти мають вільно спілкуватися на різноманітні теми, критично мислити, вміти переконувати та вести діалог. Така комунікація краще відбувається із залученням ІКТ.

Усі види мовленнєвої діяльності (говоріння, читання, аудіювання, письмо) потрібно залучати під час вивчення української мови як іноземної. Через упровадження інтегрованих занять з української мови й мовлення визначається зміст граматичного й лексичного матеріалу, методика його репрезентації, координація з попереднім матеріалом. У процесі засвоєння лексико-граматичного матеріалу шляхом виконання вправ – є змога виявити потенційні можливості іноземних студентів у оволодінні української мови та мовлення.

Отже, перевагами комп'ютерної технології є те, що вона сприяє більш активному та свідомому засвоєнню студентами знань з української мови;

комп'ютерні програми створюють позитивне ставлення студентів до навчального матеріалу; упровадження комп'ютерних технологій у навчально-виховний процес дає змогу посилити внутрішню мотивацію до навчальної діяльності.

Беззаперечно також, що за допомогою нетрадиційного підходу до вивчення української мови як іноземної із залученням інноваційних комп'ютерних технологій можна мобільно осмислювати навчальний матеріал, якісно проводити його аналіз, робити самостійні висновки, чітко, логічно, доказово висловлювати свої думки. Сучасні девайси збільшують ефективність навчального процесу, їх можна використовувати на всіх етапах вивчення української мови.

«Ураховуючи всі переваги й можливості сучасних інформаційних технологій, не варто забувати, що комп'ютер, здійснюючи цілу низку функцій навчання, все ж таки не може повністю замінити викладача української мови як іноземної. Комп'ютер не потрібно протиставляти викладачу, а використовувати його як засіб підтримки його професійної діяльності» [1, с. 514].

Таким чином, упровадження інформаційно-комунікаційних технологій під час вивчення української мови як іноземної сприяє використанню нових технічних засобів у навчальному процесі, що дають змогу викладачу-україністу цікаво подавати навчальний матеріал та швидко перевіряти знання іноземних студентів.

Список використаних джерел:

1. Косенко Ю.Г. Комп'ютерні технології та всесвітня мережа Інтернет як складові у процесі вивчення української мови як іноземної/ Ю.Косенко // Наукові записки. – Випуск 144. – Серія: Філологічні науки. – Кіровоград: Видавець Лисенко В.Ф., 2016. – С. 511–514.

2. Мова, історія, культура у лінгвокомунікативному просторі: збірник наукових праць / [упоряд. Л.В. Біденко]. – Суми: Сумський державний університет, 2016. – Вип. 3. – 252 с.